

Skriftlig eksamen

Klima-, energi- og miljøret – efteråret 2022

Instruktioner

Spørgsmålene vil være grupperet i følgende emnekategorier: Klimaret, CSR-ret, energiret og miljøret.

Opgavens længde

Ved en individuel opgave må den samlede opgave maksimalt fylde 9 normalsider og 19.800 anslag. Hvis der skrives i grupper af 2 eller maksimalt 3 studerende, hæves antallet af sider med 3 sider pr. studerende (dvs. ved en gruppe med 3 studerende må der skrives en opgave på op til 15 sider og maksimalt 33.000 anslag). Fodnoter tæller med i antal anslag.

Se vedrørende krav til opgavens form, kilder mv. fagets Håndbog, der er tilgængelig på fagets hjemmeside på Brightspace.

Individuelt udarbejdet opgave

Ved en individuelt udarbejdet opgave skal der besvares 2 spørgsmål.

Den studerende skal vælge mindst ét spørgsmål inden for emnerne: Klima eller CSR, mens det andet spørgsmål frit kan vælges fra ét af de øvrige emneområder, dvs. energi, miljø og klima *eller* CSR. Der må således ikke vælges flere spørgsmål fra samme emneområde.

Gruppebaseret opgave (maks. 3 studerende)

Ved en gruppeopgave skal der besvares 3 spørgsmål.

Den enkelte gruppe skal vælge mindst ét spørgsmål inden for emnerne: Klima eller CSR, mens de øvrige spørgsmål frit kan vælges fra ét af de øvrige emneområder, dvs. Energi, miljø og klima *eller* CSR. Der må således ikke vælges flere spørgsmål fra samme emneområde.

Individuel bedømmelse af gruppeopgaver:

- Den enkeltes bidrag skal klart kunne udskilles med henblik på individuel bedømmelse.
- Der er ikke faste regler for, hvorledes dette skal gøres i praksis, men typisk sker individualiseringen ved angivelse af den enkeltes bidrag i indholdsfortegnelsen (brug eksamensnummer). Opgavens indledning, problemformulering samt konklusion anses for at være udarbejdet i fællesskab af gruppen og skal ikke individualiseres.
- Skrives opgaven i fællesskab, kan individualiseringen ved de øvrige afsnit fx ske ved at tildele gruppens medlemmer hvert andet afsnit. Tilføj herefter gerne, at opgaven er udarbejdet som en

fælles opgave, hvor A hhv. B (og C) har været særligt ansvarlig for færdiggørelsen af de angivne afsnit. Eller at A hhv. B (og C) har været ansvarlig for udarbejdelsen af udkast til de angivne afsnit, mens opgaven som helhed er revideret og færdiggjort i fællesskab (eller lignende formulering).

Se endvidere fagets Håndbog, der er tilgængelig på fagets hjemmeside på Brightspace.

Spørgsmål

Der stilles 2 spørgsmål inden for hvert emneområde (klimaret, CSR-ret, energiret og miljøret). Der er i alt 8 spørgsmål.

Emneområde klimaret

Spørgsmål 1: Paris-aftalen

Paris-aftalen blev indgået i december 2015 ved COP21 i Paris. I lyset af de mange udfordringer forbundet med at opnå enighed omkring en bindende aftale blev Paris-aftalen anset for at være et afgørende skridt i kampen for at mindske udledningen af drivhusgasser.

Redegør for og analysér aftalens indhold i forhold til aftalepartnernes forpligtelser til at indgive nationale klimabidrag (NDC'er) med fokus på, hvilke principper aftalepartnerne kan basere deres NDC'er på. Inddrag som en del af analysen mindst én indgivet NDC.

Opgaven bør indledes med en ganske kort diskussion af Paris-aftalen og dens historiske kontekst.

Se link til NDC'erne: <https://www4.unfccc.int/sites/NDCStaging/Pages/All.aspx>.

Spørgsmål 2: EU som 'foregangsland'

Det er en general opfattelse, at EU er blandt 'foregangslandene', når det kommer til klimaområdet på det globale niveau. En sådan vurdering beror primært på de mange politiske og retlige tiltag, EU har sat i værk, siden UNFCCC blev indgået i 1992.

Redegør for og analysér et af de retlige tiltag, som EU har sat i værk for at mindske udledningen af drivhusgasser. Fokuser bl.a. på, hvem tiltaget gælder for, og hvordan det håndhæves. Diskutér afslutningsvis, om det er et vellykket retligt instrument i forhold til den globale klimainsats og i forhold til at understøtte, at EU har en særlig position i klimakampen.

Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen.

Emneområde CSR-ret

Spørgsmål 3: Klimaindsatser i virksomheders forsyningskæder

Virksomheder opstiller og rapporterer i stigende grad mål for CO₂-neutralitet eller emissionsreduktionsmål for deres forsyningskæder. For at fremme sådanne initiativer og nå målene skal alle reguleringsniveauer aktiveres. Stater motiverer virksomheder gennem informativ lovgivning f.eks. om ikke-finansiell rapportering, due diligence mv., mens virksomheder bl.a. bruger aftalebaserede værktøjer i forhold til deres leverandører, herunder f.eks. forskellige adfærdskodekser, kontraktvilkår mv. Hos forbrugerne anvendes forbrugerlovgivningen f.eks. markedsføringsloven, mærkningslovgivningen mv. for at håndhæve virksomhedernes løfter om målopfyldelse.

Redegør for og analysér de love og regler (inklusive deres håndhævelse), der regulerer virksomheders klimaindsats i forhold til deres forsyningskæder.

Foretag redegørelsen og analysen med udgangspunkt i én bestemt virksomhed. Du vælger selv, hvilken virksomhed. Indled opgaven med en kort introduktion til CSR-begrebet henholdsvis den valgte virksomhed.

Forslag til muligt valg af en virksomhed: Danish Crown, Lego eller Arla.

Spørgsmål 4: CSR-rapportering

Store danske virksomheder er i medfør af § 99a i årsregnskabsloven forpligtede til at udarbejde en årlig ikke-finansiell rapport. Denne bestemmelse implementerer EU-direktivet om ikke-finansiell rapportering (direktiv 2014/95/EU). Det anførte direktiv forventes inden for kort tid at blive erstattet af et nyt direktiv om bæredygtighedsrapportering, det såkaldte Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Både det nuværende direktiv om ikke-finansiell rapportering og direktivforslaget om bæredygtighedsrapportering har til formål at øge gennemsigtigheden i forhold til virksomheders bæredygtighedsaktiviteter. Det samme kan siges om EU's taksonomiforordning (forordning (EU) 2019/2088).

Indled opgaven med at redegøre for de gældende lovkrav om ikke-finansiell rapportering i Danmark. Analysér og forklar sammenhængen mellem direktivet om ikke-finansiell rapportering og direktivforslaget om bæredygtighedsrapportering samt miljøtaksonomiforordningen. Vurdér og diskutér, hvorvidt der er tale om en dobbeltregulering, og i så fald hvorfor?

Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen.

Se link til det nye direktiv om bæredygtighedsrapportering: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0189>.

Emneområde energiret

Spørgsmål 5: Lokal opbakning til udbygningen med vedvarende energi

Der er bred enighed i Folketinget om, at den samlede produktion af vedvarende energi i Danmark frem mod 2030 skal firdobles. Det kræver en stor indsats på tværs af hele det danske samfund – staten, kommunerne, den private sektor og ikke mindst borgere og lokalsamfund.

Landvindmøller og solcelleanlæg er den billigste form for vedvarende energi, der produceres i Danmark, og derfor er det et vigtigt element i den fortsatte grønne omstilling at sikre, at naboerne til disse er positivt stemte og støtter etableringen af sådanne anlæg.

Analysér og vurder VE-lovens ordninger for fremme af lokal accept, herunder hvordan de kan bidrage til udbygningen med vindmøller og solceller, jf. VE-lovens kapitel 2 (kapitel 2-ordningerne).

Der skal som en del af analysen tages stilling til, om de anførte ordninger kan bidrage til at fremme lokal accept. Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen. Inddrag de relevante bestemmelser i VE-loven i analysen.

Du/I kan vælge at afgrænse analysen til én eller to af VE-lovens nævnte kapitel 2-ordninger. Du har endvidere mulighed for at afgrænse analysen til én bestemt VE-form (sol eller vind).

Der skal i opgaven være fokus på de gældende ordninger.

Spørgsmål 6: Statsstøtte

Overvej, med udgangspunkt i Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi 2022 (EUT 2022 C 80/1), i hvilket omfang støtte til etablering af opladningsinfrastruktur til elbiler (afsnit 4.3.2.) kan betragtes som *nødvendig*.

Redegør i den sammenhæng for formålet med at etablere infrastrukturen i en bred EU-miljøpolitisk sammenhæng samt betydningen af tilstedeværelsen af en *markedsfejl*, herunder hvad der nærmere forstås ved en *markedsfejl* og *nødvendighed* i den konkrete sammenhæng.

Anvend gerne danske forhold som grundlag for besvarelsen af opgaven.

Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen.

Emneområde miljøret

Spørgsmål 7: Sekundære retsakters traktathjemmel

I titandioxid-dommen, sag C-300/89, *Kommissionen mod Rådet*, angav EU-Domstolen de kriterier, EU-lovgiver skal lægge vægt på ved valg af traktathjemmel for de sekundære retsakter (direktiver og forordninger), som de vedtager.

Redegør kort for de kriterier EU-Domstolen opstiller i dommen for valg af hjemmel. Analysér og diskutér herefter, hvilken betydning valget af traktathjemmel har. Du/I kan i den forbindelse f.eks. komme ind på traktathjemlens betydning i forhold til kompetencetildelingsprincippet, lovgivningsproceduren og harmoniseringsniveauet samt forskellene mellem de primære traktathjemler på klima-, energi- og miljørettens område.

Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen.

Bemærk, at titandioxid-dommen, sag C-300/89, indgår i fagets pensum.

Spørgsmål 8: Planloven og planlægning for vedvarende energi

Danmark skal i højere grad gøre brug af vedvarende energiformer, og landvindmøller spiller en vigtig rolle i den grønne omstilling. Den fysiske planlægning for solcelle- og vindmølleparker på land reguleres i medfør af planloven. Det er kommunernes opgave at planlægge for vindmøller, og det kræver, som al anden planlægning, en afvejning af forskellige interesser, herunder varetagelse af hensyn til naboer, hensyn til natur- og landskabsinteresser mv.

Planloven fastlægger et hierarki mellem de forskellige planinstrumenter. Plansystemet er således undergivet et rammestyringsprincip, som medfører, at kommune- og lokalplaner ikke må stride mod planer på et højere niveau. Erhvervsministeren er desuden tillagt nogle retlige styringsværktøjer i forbindelse med planlægningen efter planloven. Reglerne skal sikre, at de overordnede interesser og politiske prioriteringer bliver varetaget i de enkelte lokalplaner.

Redegør for de centrale planinstrumenter, herunder deres retsvirkning og indbyrdes sammenhæng. Foretag dernæst en analyse af, hvordan planlovens rammestyringssystem kan understøtte planlægningen for vedvarende energi med fokus på solcelle- og/eller vindmølleparker på land.

Inddrag i analysen de relevante bestemmelser i planloven. Husk, at der skal være en begrundet stillingtagen.